

SNÁŘ Z TOVÁRNY

MAGAZÍN FESTIVALU DREAM FACTORY OSTRAVA 2018

čtvrtek 31. května 2018

David Košťák: Hotel Palace aneb Kde čas pozbyl významu

*Dream Factory si k desátým narozeninám na dělal projekt **Hotel Bezruč?!**, který se odehrává v kdysi honosném hotelu Palace. Na pár otázek nám ještě před premiérou odpověděl dramaturg David Košťák.*

Jaké je hlavní téma „Hotelu Bezruč?!“?

Hotel Bezruč?! se skládá z více krátkých inscenací, které odkazují ke kultovním titulům uváděným v Divadle Petra Bezruče. Pracovalo na nich sedm režisérů s výrazně odlišnou poetikou. Je tedy velmi těžké shrnout téma. Na začátku jsme si ale Hotel Bezruč?! pojmenovali jako Bermudský trojúhelník, v němž uvízly pozůstatky

slavných inscenací. V Hotelu přebývají postavy, které kdysi k Bezručům přišly a dosud nejsou s to navždy odejít.

Kdybychom chtěli projekt zaškatalkovat, jaký termín byste použil – site specific divadlo, imerzivní divadlo, divadelní instalace...

V tomto případě se nejvíce jedná o site specific divadlo. Snažili jsme se co nejvíce vyčíst potenciál hotelu. Zadání pro režiséry znělo ubytovat postavy svých tehdejších inscenací do hotelu, kde čas pozbyl veškerého významu. Inscenace silně vychází z atmosféry opuštěného hotelu Palace. Přímo se k němu váže a je tedy neprenositelná.

PROGRAM – čtvrtek 31. května 2018

14:30	Hotel Palace HOSTINA V HOTELU BEZRUČ?! debata – VSTUP VOLNÝ	90'
16:00	Hotel Palace HOTEL BEZRUČ?! Divadlo Petra Bezruče (Ostrava) režie Martin Františák, Janusz Klimsza, Jan Mikulášek, Filip Nuckolls, Janka Rysánek Schmiedtová, Daniel Špínar	110'
18:30	Divadlo Antonína Dvořáka ŠŤASTNÍ VE TŘECH Národní divadlo moravskoslezské (Ostrava) režie Janusz Klimsza	150'
19:00	Divadlo Petra Bezruče VITKA Divadlo Husa na provázku (Brno) režie Anna Petrželková	140'

Pořadatel

Spolupořadatel

Akce se uskutečňuje za podpory

OSTRAVA!!!

Finančně podpořili

Akce se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Ostrava, Ministerstva kultury ČR a Moravskoslezského kraje a pod záštitou primátora statutárního města Ostrava Ing. Tomáše Macury, MBA a starostky městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Ing. Petry Bernfeldové.

Den druhý pohledem fotografa Lukáše Horkého

Viděli jsme: Výjimečná žena budiž posuzována jako muž!

Vitka v Divadle Husa na provázku je označována jako ženská inscenace. Vždyť hru napsala žena, inscenoval ji ženský tým a konečně – pojednává o ženě.

Kromě nezbytných zmínek o pozici ženy (v kuchyni či posteli, ne u dirigentského pultíku) a epizodní postavy Františky Plamínkové, předsedkyně Ženské národní rady, jsem se však v textu Kateřiny Tučkové ničeho nepatříčně feministického nedopátrala. Skladatelka Vítězslava Kaprálová (1915-1940) muže stírala, nechovala se k nim uctivě, během svého krátkého života podstoupila tři potraty. Tučková to nezatajuje, ale také nedostatečně tuto – minimálně ve své době morálně pobuřující – stránku osobnosti popisuje. Vitka je v její interpretaci posedlá tvorbou, a tak si vlastně ani neuvědomuje, že svým sobeckým a v citové rovině roztržitým chováním možná některým ubližuje. To však ještě není hlavní problém. Tučková idealizuje vztah Vitky a o pětadvacet let staršího Bohuslava Martinů. Nebo lépe řečeno – jeho popis doprovází otravným cukrováním (to je pořád samé – Písníčko a Špalíčku). Žádné velké bouřky, protože skladatel nedokáže opustit svou manželku Charlottu, žádné přirozené tvůrčí soupeření (naopak, Martinů si rád nechá poradit).

Není to ovšem způsobeno pohledem, že je Tučková ke své skladatelce tak shovívavá. Domnívám se, že autoři Leoše a Amadea – Milan Uhde a Peter Schaffer – mají mnohem jízlivější spisovatelství naturel. A mnohé je také dáno delšími, bohatšími a známějšími životními osudy zpodobněných skladatelů. Dramatici se zkrátka snažili pedestal trochu podkopnout, dramaticka ho naopak staví. A řeknu to rovnou – i přes její mírně iritující romantickou optiku – úspěšně. Jak však vypadá inscenace Anny Petrželkové? Co tam typicky ženského najdeme? Má mnoho různorodých poloh a obrazů – od těch humorných, třeba i groteskních (kdy Martinů, jenž se rozplývá nad krásou rodného kraje, zavalí obrovské kolo slámy) přes pasáže hudební a zalidněné, vyobrazené s mírnou nadsázkou (studia, zkoušky s filharmonii, koncerty) až po tragické (když Vitka v rudých šatech a s bíle nasvícenou tváří skrze horečnatou vidinu přechází ze života do smrti). Petrželková společně s dramaturgyní Lucií Němečkovou dramatický text zkrátily a akcentovaly Vítězslavu urputnost a nespoutanost. Vitka v podání Terezy Marečkové je nejprve (předčasně dospělým, až hororovým) dítětem v šatečkách s panenkou, poté talentovanou,

pracovitou a prostořekou dívkou v dirigentském fraku a nakonec osudovou ženou (citovou upírkou), která připomíná všechny ty krásné hvězdy stříbrného plátna. (Jak můžete vidět na titulní straně tohoto čísla.) A všechny ty přerody jsou plynulé, i když každá Vitka je Marečkovou hrána jinak – vidíme roztomilost, expresivitu i hlubokou citovost. Herečka s režisérkou vytvořily sympatickou, cílevědomou, chybnou, svůdnou a rozmarňovanou Vítězslavu Kaprálovou. To, co Tučková napsala či jen naznačila, dotáhly k fascinujícímu portrétu.

Naopak Bohuslav Martinů Dušana Hřebíčka je ještě větší nekňuba, než jak se mi jevil po přečtení předlohy. Dostatečně zlý jazyk by mohl napsat, že to vypovídá o ženské škodolibosti, zobrazit muže jako slabochy, kteří rádi podléhají kouzlu žen. Nevadí mi, že jsou Vítězslavův mužské múzy – až na cynického Jiřího Muchu Ondřeje Kokorského – zobrazovány jen jako humorné a pominutelné epizodky (muselo by se totiž hrát mnoho a mnoho hodin, kdybychom chtěli, aby všichni muži byli vyobrazeni v úplnosti, a pak – v tomto díle o ně opravdu nejde), totiž spatřuji v tom, že Martinů je spíš bodrý chlapík a slaboch než odtážitý a noblesní skladatel.

Má to však svůj důvod. Je tím zdůrazněna skladatelčina výjimečnost. Živelná Vitka tak stojí téměř proti všem (občas najde útěchu v pražské a pařížské přítelkyni Jitce a Libě, které hraje Simona Zmrzlá). A ještě je nutné dodat, že inscenace nestaví dva tábory a nenadržuje jedné straně. Velice zdařilý je totiž také dvojportrét Vítězslavy Kaprálové, matky Vitky, a Charlotty Martinů, manželky Bohuslava. Jsou to protipóly Vitky, dvě ženy – v inscenaci odlišovány především černou a plavou obrovskou parukou – mají toho mnoho společného. Jsou prototypy žen, které své životy zasvětily rodině. Nejsou to však pouhé figurky či karikatury, nejedná se o výsměch tomuto „ženskému údělu“, a to především díky herectví Ivany Hloužkové, které poji noblesu s nadsázkou.

Stále tedy nesouhlasím s tím, aby byla Vitka označována jako ženská inscenace. Je to „pouze“ krásný (a mohou za to také významotvorné kostýmy Hany Knotkové) a senzitivní hold Vítězslavě Kaprálové. A že se v inscenaci prosadily spíše herečky, je dáno především jejich talentem.

P. S. Titulek, vážený čtenáři, chápej jako mírnou a pokornou (ženskou) ironii.

Lenka Dombrovská

Vitka

úryvek z divadelní hry Kateřiny Tučkové

Scéna XVII.

Březen 1938. U piana ve Vítězslavě pařížském bytě rozebírá učitel začínající skladbu na motivy zvonů doléhajících sem z blízkého kostela – Variace na zvonkohru kostela st. Étienne du Mont. Vitka má krk ovázaný šátkem, zjevně právě překonala nemoc, ale už je zase plná energie. Jiskří mezi nimi tvůrčí i milostné napětí.

VITKA: No tak díky, mistře! Rozcupoval jsi mi to náramně, ale někde máš pravdu, uznávám. Třeba tady, s tou zvonkohrou. Když se tohle vyhodí a akcent přijde na poslední osminku, vynikne to mnohem líp. Tá – dam – dam – dam. Ano, takhle je to naprosto splendídní!

MARTINŮ: Přesně tak. Nakonec to bude vynikající skladbička! Měla by se určitě vydat – jakmile to dotáhneš, pošlu to do La Sirène musicale, zrovna po mně něco chtějí, tak jim to k tomu přiložím.

VITKA: Ty jsi můj Špalíček nejmilovanější! A víš co? Já ti taky udělám radost... Tady jsem si pro tebe něco přichystala. Víš, jak jsi mi dal posledně ty svoje říčerkárky, abych se podívala, jak variovat základní téma? Tak já jsem ti tam něco spravila. *(Vytahuje partituru)*

MARTINŮ: Moje ricercari! Cos to s nimi provedla?

VITKA: Jen jsem ti je trochu vylepšila!

MARTINŮ: Vylepšila?

VITKA: Hele, tady to můžeš trochu rozvést. A tady se to tááááhne, že by u toho jeden posel. Ale když to vezmeš svižněji a tady přidáš bas, dostane to naráz švunk, vidíš?

MARTINŮ: Ukaž? Ne ne, vyloučeno. Tady to přeháníš, zase neznáš míru!

VITKA: Tak co takhle? Aspoň trochu, ať se to tady rozšoupane, to přece nemůžeš nechat tak líně šplouchat, když to může zurčet jako bystřina!

MARTINŮ: Ty jsi taky bystřina!

VITKA: A ty pantáta rybník!

MARTINŮ: Dost už ty drzoune! Jsem tu proto, abych tě učil, nebo je to naopak? Vždyť jsi mi tam polovinu přepsala! To nemůžu s čistým svědomím poslat do Benátek pod svým jménem!

VITKA: No jak chceš, já to s tebou myslela dobře!

MARTINŮ: Co je zas tohle?

VITKA: To ti brnkám, aby ses uklidnil.

MARTINŮ: Ale vždyť to je moje! Ne počkat... to není moje.

VITKA: Jen tři takty, miláčku. Zbytek je Kaprálová – mademoiselle Dokonalá v písňové tvorbě, tak ti o mně Novák referoval, pamatuješ? Abys pochopil, že někde to můžu vymyslet líp než slovní pan Martinů – třeba v říčerkárách!

PÁTEK 1. ČERVNA 2018 / 10:30 / Divadlo loutek Ostrava

MALÁ MÍNA ZMLSANÁ **Divadlo loutek (Ostrava)**

režie **Janka Ryšánek Schmiedtová** / výprava **Katarína Kováčiková** / hudba **Mario Buzzi** /
pohybová spolupráce **Eva Baláková** / délka: 55 min.

PÁTEK 1. ČERVNA 2018 / 14:30 / Divadlo Petra Bezruče – Márnice

ČESKO-SLOVENSKÉ DĚTI **debata – VSTUP VOLNÝ**

U kulatého stolu se s diváky sejdou česko-slovenští divadelníci. Moderují **Lenka Dombrovská** (CZ)
a **Miro Dacho** (SK) / délka: 90 min.

PÁTEK 1. ČERVNA 2018 / 16:00 / Divadlo Petra Bezruče

OSAMĚLOST KOMIKSOVÝCH HRDINŮ **Experimentální prostor NoD (Praha)**

režie **Janek Lesák** / dramaturgie **Natalie Preslová** / spolupráce na scénáři **Tomáš Plihoň** /
scéna a kostýmy **Lucie Wildtová** / hudba **Ivo Sedláček** / animace **Tomsa Legierski** /
kung-fu spolupráce **Qin Fei** / délka: 90 min.

PÁTEK 1. ČERVNA 2018 / 18:30 / Důl Hlubina – Kupelka

HOMO FABER **Činoherní studio (Ústí nad Labem)**

režie **David Šiktanc** / překlad **Helena Nebelová** / dramaturgie a dramaturgie **Karel František Tománek** /
scéna **Jan Štěpánek** / kostýmy **Juliána Kvičalová** / hudba **Ondřej Švandrlík** / fotografie **Petr Kulhánek** /
délka: 100 min.

PÁTEK 1. ČERVNA 2018 / 21:00 / Důl Hlubina – Pod věží

TAJEMNÁ ZÁŘE NAD VĚŽÍ **Divadlo LETÍ (Praha)**

režie **Martina Schlegelová** / překlad **Jan Hanzl** / dramaturgie **David Košťák** / výprava **Jana Špalová** /
projekce **Jiří Rouš** / hudba **Jan Čtvrtník** / délka: 120 min.

PÁTEK 1. ČERVNA 2018 / 22:30 / Důl Hlubina

THE JAZZCAKE **koncert – VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ**

účinkují **Radek Melša** (zpěv), **Jan Lacina** (kytara), **Jan Andrýsek** (bicí), **Nela Dusová** (saxofon) /
délka: 90 min.

Snář z továrny – magazín festivalu Dream Factory Ostrava 2018. Čtvrtek 31. května 2018, číslo třetí. Šéfredaktorka: Lenka Dombrovská (lena.ds@seznam.cz). Korektorka: Pavla Bergmannová. Redakce: Barbora Schneiderová, Matej Synak, Tereza Hýsková, Petr Klarin Klár. Fotografie: archiv festivalu Dream Factory Ostrava, Lukáš Horký. Grafika: Studio Stojkov. Sazba: Lukáš Horký – Surbanz. Zpravodaj vydává festival Dream Factory Ostrava. Ředitel festivalu Tomáš Suchánek.